

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 40

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, FEBRUARY 26, 1959

ŠTEV. LVIII.—VOL. LVIII.

Joseph Zalar — 50 let glavni tajnik KSKJ

Danes slavijo v Jolietu 50-letnico J. Zalarja kot glavnega tajnika KSKJ dopoldne z zahvalno sv. mašo, zvečer pa s slavnostnim banketom.

JOLIET, Ill. — Joseph Zalar je s koncem 1. 1958 dopolnil 50 let tajnikovanja Kranjske Slovenske Katoliške Jednote, največje slovenske katoliške organizacije v Združenih državah in verjetno sploh na vsem svetu. Danes so se zbrali tod njegovi sodelavci, prijatelji in znanci, da se skupno z njim zahvalijo Bogu za to dobroto in da mu zvečer na banketu izkažejo čast za polstoletno požrtvovalno delo. Na proslavo sta bila poleg drugih povabljeni tudi dr. G. Rožman, škof ljubljanski, in msgr. J. Oman, župnik sv. Lov-

Gov. DiSalle zahteva zakon o 'očiščenju' del. unij

COLUMBUS, O. — Guverner Michael DiSalle je dejal, da potrebuje država Ohio zakon, ki bo kanoval one, ki uvajajo v delavske organizacije nepošteno in nemoralno poslovanje. Državno zakonodajo je v posebni poslanici opozoril na to in ji predložil, naj sprejme tak zakon.

Guverner je poudaril, da njegova namera ni zadeti delavske unije same, ampak samo posameznike, ki skušajo te unije izkoristiti v svoje namene.

Delavstvo dalo priznanje H. Trumanu

SAN JUAN, P. R. — Izvršni odbor AFL-CIO je izbral bivšega predsednika Združenih držav Harryja Trumana kot posebno zaslužnega za javnost v preteklem letu. Istočasno je zavrnil tudi vse pritožbe črnec zaradi zapostavljanja v AFL-CIO kot "popolnoma neupravičene."

Vremenski prerok pravi:

Večina sončno in toplo. — Najvišja temperatura 50, najnižja 32.

Nemiri in izgredi so zajeli vso črno Afriko

Nacionalistični izgredi domačinov proti tujcem so se razširili od zahoda do vzhoda kontinenta.

SALISBURY, S. R. — Afrika južno od Sahare, kjer je domovina črnec, je postala v zadnjih dneh torišče nemirov in obsežnih izgredov. Začelo se je v Belgijskem Kongu ter se razširilo preko reke Kongo v nekdanjo Francosko Ekvatorialno Afriko, nato je iskra preskočila v angleško Rodezijo in deželo Njasa, sedaj pa je prišlo do nemirov že tudi v italijanski Somaliji na obalah Indijskega oceana.

Nacionalisti v Belgijskem Kongu hočejo konec belgijske oblasti, domačini v Francoskem Kongu so se spopadli med seboj, Njasa se hoče ločiti od Rodezije, s katerima so jo združili Angleži, Somalci so pa nemirni, ker se pripravljajo na volitve. Neodvisna država bodo postali drugo leto. Nemir je segel celo v do- sledaj tako tiho portugalsko Afriko.

Rdeča Kitajska zahteva ameriški umik s Formoze

WASHINGTON, D. C. — Pomoljni tajnik in načelnik urada za zadeve Daljnega vzhoda Walter S. Robertson je pred senatnim odborom poročal, da komunistična kitajska vlada v zadnjih mesecih sploh noče več govoriti z našo vlado o bodočnosti otočij Quemoy in Matsu.

Kitajski komunisti so uradno objavili, da hočejo zrušiti vlado na Formozi in zasedati tudi ta del- doslej še svobodne Kitajske.

Robertson je povedal, da so se naši diplomati sestali s kitajskimi zastopniki več kot osem- desetkrat, odkar so lansko polet- je kitajski komunisti obstrelje- vali imenovani otočji, toda komunisti se sploh niso spustili v pogajanja glede teh otočij. Oni so vedno le hoteli govoriti o Formozi in pa o tem, da moramo Amerikanci zapustiti z vsemi svojimi vojaškimi močmi pod- ročje Formoze. To je kar kitaj- ske komuniste zanima, drugega nič, je poudaril Robertson.

Kubanski revolucionarji na obisku v Združenih državah

NEW YORK, N. Y. — Deset bradatih kubanskih revolucionarjev je prišlo v Združene države na obisk za Washingtonov rojstni dan. Izjavili so, da so prišli, da na ta ameriški praznik izrazijo svoje prijateljstvo z Združenimi državami in poka- žejo spoštovanje velikemu očetu Združenih drav.

Na letališču jih je čakala množica njihovih prijateljev, ki jih je burno pozdravila. Demon- stracije za kubansko revolucijo so bile tako živahne, da so za- ustavile ves promet in je komaj policija zopet očistila ulice.

Demokracija v Afriki v porodnih bolečinah

ACCRA, Gana. — V tej novi afriški republiki ima demokra- cija hude bolezn. Od božičnih počitnic sem se opozicija več ne udeležuje parlamentarnih sej iz protesta, ker je vlada zaprla dva opozicijska poslanka, ki sta obdolžena, da sta pripravljala napad na življenje predsednika Kwama Nkrumah.

Opozicija izjavlja, da se ne bo vrnila v parlament, dokler ne bosta poslanca izpuščena.

Novi grobovi

Ignatius Milner

V torek večer je preminul po dolgi bolezni rojak Ignatius Milner, v starosti 82 let, stanujoč na 15909 Huntmere Ave. Rojen je bil v Zafari pri Žužemberku. Tu zapušča soprogo Mary, rojena Zalokar, sinove Jamesa, Edwarda, Josepha, in hčer Mrs. Rose McHugh; hčer Mrs. Mary Videmsek je umrla že pred več leti. Zapušča tudi deset vnukov. Bil je član Društva Najprej št. 5 SNPJ, Društva sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ, Modern Crusaders št. 45 SDZ in Društva Svetega Imena. Pogreb bo v soboto dopoldne ob 8:15 iz Mary A. Svetek pogrebnega za- voda na 478 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, potem pa na Kalvarijo.

Capt. Frank Fidel

V torek, 24. februarja, je bil v avtomobilski nesreči v Wash- ingtonu, D. C. ubit capt. Frank Fidel, ki je živel preje na 1189 E. 176 St. Bil je civilni pilot in je živel v Washingtonu, D. C. Bil je star 34 let in je bil rojen v Clevelandu. Zapustil je ženo Janet in tri otroke v Washingto- nu, D. C., očeta in mater Mr. in Mrs. Joseph Fidel v Clevelandu, prav tako tudi sestro Mrs. Edwin Baraga. Na mrtvaškem odru je v De Maine pogreb. zavodu na 502 So. Washington St., Alexan- dria, Va., od koder bo v petek ob 10:15 pogreb na Arlington pokopališče.

Frances Stopar

Po dolgi in mučni bolezni je preminula Frances Stopar, roje- na Bergeč, stara 61 let, stanujo- ča na 18910 Chickasaw Ave.

Tukaj zapušča soproga Franka, vnuka Franka in Michaela, se- stro Ivanka Macerol in več dru- gih sorodnikov. Sin Frank in hči Frances sta že umrla. Roje- na je bil v Slavini pri Postoj- ni, kjer zapušča brate Luko, Jo- seph in Franka, sestro Marijo in več drugih sorodnikov. Tukaj je bivala 36 let in je bila članica Društva Collinwood Ma- cabee, Društva sv. Ane št. 4 SDZ in Pod. št. 14 SZZ. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 8:45 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. za- voda na 458 E. 152. St. v cerkev Cur Lady Of Perpetual Help na Neff Rd. ob 9:30, nato na pokopališče Kalvarija.

Za dva predloga se bije hud boj v zakonodaji Ohia

COLUMBUS, O. — Odbor za konservacijo je v predstavn- škem domu odobril s 15 proti 3 glasovom predlog, ki dovoljuje lov na jerebice na državnih posestih, pa naj bodo pod nepo- sredno upravo države same ali pa v najemu. Pravni odbor istega doma je odobril s 15 proti 2 glasovom predlog, ki povišuje starost za izdajo voznih dovol- ljenj za motocikle od sedanjih 14 na 16 let.

Oba predloga prideta v bliž- njih dneh v razpravo pred celo- tno zbornico. O obeh vlada v javnosti precejšnja nesloga. Prijatelji živali ostro nasprotu- jejo dovoljevanju streljanja je- rebic, zagovorniki mladine pa ne morejo razumeti, čemu naj bi se 14 let stari fantiči ne smeli voziti po javnih cestah z moto- cikli, pa čeprav so povzročili v preteklih letih cel kup raznih nesreč. Kljub vsemu nasprotu- vanju prevladuje mišljenje, da bosta oba predloga postala zakona.

Če se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se ni- te držali prometnih predpisov.

KLJUB 'ŽENEVSKEMU DUHU' NI IZGLEDOV NA UPEPEHE

Predsednik angleške vlade Macmillan je od vsega začetka svojega obiska v Moskvi skrajno lju- beznjiv, dobrohoten in pomirljiv, kot je bil sov- jetski Mikojan pri svojem obisku v Zduž. dr- žavah. V prvih dneh je prevladovalo razpolo- ženje, kot je znano s sestanka velikih štirih v Ženevi poleti 1955. Vse to ni preprečilo Hru- ščevu, da ne bi zavrnil zahodnih predlogov o razgovorih zunanjih ministrov štirih sil in se cstro obregnil tudi ob zahodno stališče v razgo- vorih v Ženevi.

MOSKVA, ZSSR. — V prvih dneh razgovorov med Macmillanom in Hruščevim je izgledalo, kot da tečeta pov- sod samo mleko in med. Ljubeznivim izjavam na eni strani so sledili ljubeznivi odgovori na drugi. Mirno sožitje med Zahodom in Vzhodom je bilo slavnjeno in postavljano kot vodilo za bodočnost. Neko negotovost v to razpolože- nje, ki so ga časniki označili kot "ženevski duh," je prinesl poudarjanje vojaške moči Sovjetije v sovjetskem časopi- su. Prav tedaj so praznovali "dan mornarice in vojske." Sovjetski generali in maršali so "svarili" zahodne "vojne hujskače," na jostanejo hladni, če nočejo na se priklicati nes- reče. Ko se je oglasil Hruščev in označil zahodne predlo- ge za sestanek zunanjih ministrov štirih sil in njihove raz- govore o Nemčiji in drugih vprašanjih za "zastarele," je bil Macmillan nenadno močno "prizadet."

Anglež je po razgovorih prvih dni odšel v Dubno, kakih 80 milj od Moskve, gledat največji sov- jetski atomski center. Hruščev je imel v tem pred domačimi poslušalci govor, v katerem je zavrnil zahodne predloge za razgovore med zunanjimi mini- stri štirih sil o ureditvi nem- škega vprašanja češ, da je tak predlog zastarel in nesmiseln. Po njegovem nimajo štiri sile o zedinjenju Nemčije kaj govoriti, ker je to stvar, ki jo morata re- šiti obe Nemčiji sami.

Za brezplodne razgovore ni časa!

"Nedavno je kancler Adena- uer dejal, da bodo za take razgo- vore morda potrebna cela leta. Naš zunanji minister je močno zaposlen človek in jaz si težko mislim, da naj bi on trošil svoj čas z brezplodnimi razgovori," je dejal Hruščev. Mesto sestank- a štirih zunanjih ministrov je ponovil svoj predlog za sklica- nje konference, ki naj pripravi mirovno pogodbo z Nemčijo.

Novo svarilo

Hruščev je zahodne sile ponovno posvaril, naj ne poskušajo s silo odpirati poti proti Zah. Berlinu, ker bi vsak poskus upo- rabe sile smatralo članice Var- šavske zveze za napad na nje vse.

Predsednik Eisenhower je na to odgovoril že prej, ko je dejal da bodo zahodne sile samo sku- šale vršiti svoje dolžnosti. Ti- sti, ki jih bo pri tem oviral, bo prvi uporabil silo in one se ima- jo pravico braniti.

V svojem govoru je Hruščev predložil zahodnim silam skle- nitev nenapadalnih pogodb, ki so jih že pred časom zavrnil. Londonski dnevnik "Daily Mail" je trdil, da ima Macmillan nam- en skleniti s Sovjeti tako po- godbo, kar pa je zastopnik vlad- e zanikal.

Za zastop pri pogajanjih v Ženevi o končanju preskušanja atomskega orožja je Hruščev javno obdolžil Ameriko in An- glesko, čeprav do sporazuma ne pride samo zaradi tega, ker Sov- jetija dosledno odklanja vsako uspešno mednarodno nadziranje nad izvajanjem dogovora. Precej ostro se je sovjetski vodnik obregnil tudi ob Iran, ki da sklepa tajno vojaško pogod- bo z Združenimi državami.

Iz Clevelanda in okolice

Skupno sv. obhajilo—
Clanice Bratovščine Sv. Reš- njega telesa fare sv. Lovrenca imajo v nedeljo, 1. marca, skup- no sv. obhajilo med sedmo sv. mašo.

Zadušnica—
V nedeljo ob deseti dopoldne bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Franka Lavrič v spomin 5. obletnice.

Zadnje slovo—
Clanice The Maccabees Collin- wood Hive No. 283 so vzblijene jutri zvečer ob sedmih v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St., da se poslovijo od umrle Frances Stopar, v soboto pa k njenemu pogrebu.

V Bonnu zaskrbljeni

BONN, Zap. Nem. — Listi Zapadne Nemčije odkrito izra- žajo bojazen zapadnonemških politikov, da bo Macmillanovo potovanje v Moskvo rodilo škodljivo popuščanje.

Z neverjetno odkritostjo pri- merjajo Macmillanovo pot v Moskvo z nekdanjim Chamber- lainovim sestankom s Hitler- jem, ko je bila zabarantana Če- koslovaška kot žrtev, da bi se ohranil mir, pa je dejansko ti- sta Chamberlainova škodljiva mehkoča povzročila, da se je druga svetovna vojna razvila hitreje in udarila Britance huj, kot je kdo pričakoval.

Listi trdijo, da je kancler Adenauer zaradi potovanja "skrajno zaskrbljen."

— Na Danskem pridelajo na akter več pšenice kot kjerkoli drugod na svetu.

VAJNOVEJŠE VESTI

MOSKVA, ZSSR. — Macmillan je pri večerajšnjih razgovorih opozoril predsednika sovjetske vlade na posledice njegove odklonitve razgovorov med zu- nanjnimi ministri štirih sil o vprašanju Berlina in Nemčije. Razgovori med Rusi in Angleži so postali dosti hladnejši kot so bili v prvih dneh Macmil- lanovega obiska.

WASHINGTON, D. C. — Pred- sednik Eisenhower je na več- rajšnji tiskovni konferenci na- povedal obisk mehiškega pred- sednika v Washingtonu letoš- njo spomlad in poudaril zno- va, da Zahod ne bo v vpra- šenju Berlina popustil niti za las.

CLEVELAND, O. — Michael Robusky, posinovljenec Louisa Robusky, šerifa Geauga okra- ja, je večeraj popoldne obstrel- lil 63 let starega Lynna Hos- forda, v katerega dom je pri- šel pit vodo. Dečko, ki ima komaj 12 let, je vzel doma re- volver in se z njim "vežbal." Ko mu je Hosford zagrozil, da bo poklal očeta, je fantič nanj streljal, nato pa pobeg- nil. Šerifovi pomočniki so ga malo kasneje ujeli na polju.

ZENEVA, Sv. — Zastopnik Združenih držav je zahteval od predstavnika Sovjetije, ali ta misli sploh pristati na u- vedbo kakega uspešnega nad- ziranja izvajanja morebitne- ga dogovora o končanju pre- skušanja atomskega orožja ali ne. Hruščev je namreč ozna- čil zahodno zahtevo po nadz- ranju za načrt za "vohunje- nje" v Sovjetiji.

V Ženevi se še vedno pogajajo o atomskih preskusih

ZENEVA, Sv. — Združene dr- žave so predložile konferenci, naj bi bilo dovoljeno uporabiti atomske ekspozije za gradnjo pristanišč in v namene izkori- ščanja podzemnega bogastva. Take eksplozije naj bi bile pod strogim mednarodnim nadzor- stvom.

Sovjetski zastopnik je ameri- ški predlog odklonil češ, da ho- če Zahod dobiti vrzel, ki bi mu naj omogočila nove preskuse a- tomskega orožja. Končno je stavil lastni predlog, v katerem je zahteval enakost za obe str- ani. Za vsak "preskus," ki bi ga izvedle zahodne sile, bi imela Sovjetija pravica izvesti svoje- ga.

Celebrezze je objavil proračun za l. 1959

CLEVELAND, O. — Mestni župan Celebrezze je objavil v glavnih potezah načrt proraču- na za l. 1959. Po njegovih načr- tih bo mesto potrebovalo za red- nosno poslovanje uprave \$51,005- 015. Novi proračun je v glav- nem podobnem staremu. Blizu polovico vseh izdatkov pojde za policijo in gasilce.

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

Pogajanja v Ženevi so se zopet ustavila

Imamo v mislih pogajanja med Ameriko, Anglijo in Rusijo o sporazumu, da naj pridejo pod kontrolo vsa preskušanja atomske in vodikovega orožja. Kot smo pred tedni pisali, so pogajanja že parkrat zastala. Zadnjič so jih sabotali komunisti pod pretvezo, da sta Amerika in Anglija naščezali potek pogajanj na istočasne pregovore o splošni razorožitvi. Po komunistični trditvi sta ta pogoj stavili samo zato, da bi pogajanja o kontroli preskušanja atomskega in vodikovega orožja po mili volji razbili, kadar bi hoteli. Da spodbijeta tla temu komunističnemu ugovoru, sta Amerika in Anglija umaknili zahtevo, naj se pogajanja o kontroli in o splošni razorožitvi vršijo istočasno.

Amerika in Anglija sta upali, da bodo potem komunisti pripravljivi, da začno resno govoriti o kontroli preskušanja atomskega in vodikovega orožja. Zato sta izdelali zelo konkretne predloge, kako naj bodo sestavljene kontrolne komisije in kako naj bo organizirano njihovo kontrolno poslovanje. Pri tem sta priznali Rusiji celo pariteto: v svobodnem svetu naj bodo ruski zastopniki predsedniki lokalnih kontrolnih komisij, za železno zaveso pa delegatje Amerike in Anglije.

Rusi se za vse te koncesije niso nič zmenili. Niso nič popustili od svoje zahteve, da je treba skleniti takoj sporazum o prepovedi vsega preskušanja atomskega orožja za večne čase in — brez vsake kontrole! Zapadni zavezanci so morali naravno tak predlog v načelu odkloniti. Rusi so odgovorili s predlogom o taki kontroli, ki stvarno ne bi bila nobena kontrola. Zahtevali so v kontrolnih komisijah veto, češ da bi jih drugače Amerika in Anglija lahko zmeraj preglasovali.

Komunisti bi s svojo veto pravico onemogočili pošiljanje kontrolnih organov. Komunisti bi radi dalje napolnili kontrolne komisije z delegati raznih "nevturalnih" držav. Kaj delajo taki nevturalci, vemo dobro iz dela Združenih narodov. Končno so komunisti še predlagali, naj kar strokovnjaki vsake države kontrolirajo sami sebe, par nevturalcev pa naj registrira, kaj bodo ti strokovnjaki ugotovili.

Vsi ti komunistični predlogi imajo samo en namen: sabotirati delo v Ženevi. To so prorokovali mnogi naši politiki že takrat, ko sta Amerika in Anglija napravili zadnje koncesije v Ženevi. Komunisti ugovarjajo s irditvijo, da način kontrole, kot ga predlagata Amerika in Anglija, ne pomeni nič drugega kot navadno "špijonažo."

Tega predmeta ne bi zopet obravnavali že po par tednih, ko se ne bi med tem zgodilo nekaj zelo važnega. Naša administracija je Rusom servirala tekoči trak, ki so na njem posneti razgovori tistih ruskih pilotov, ki so na svojih lovcih sestrelili 11. septembra l. l. naše transportno letalo, pri čemur je izgubilo življenje 6-17 naših vojakov in pilotov. Zanimivo je, da je o tem traku vedel že v septembru nek angleški strokovni časopis in med vrsticami povedal, kaj se je zgodilo našemu transportnemu letalu. Urednika dotičnega strokovnega lista sta bila sicer kaznovana radi kršitve vojne tajnosti, toda naša javnost se za dotično poročilo ni nič zmenila.

Ko so začeli debato o traku, ki ga Moskva slika kot navadno goljufijo, je prišlo na dan, da imata Amerika in Anglija že zelo učinkovite telekomunikacijske instrumente, ki z njimi lahko vjameta na velike daljave vse, kar vjameta človeško uho in oko na kratke. Vsa naša oporišča, ki jih imamo na robu železne zaveso so opremljena s takimi instrumenti. Z njihovo pomočjo že sedaj lahko kontrolirajo naši strokovnjaki vse, kar se važnega dogaja na komunistični strani na področju atomskih in vodikovih eksplozij, vodljivih izstrelkov, hitrih bombnikov, lovcov itd.

Računamo lahko s tem, da imajo podobne instrumente tudi Rusi in da so jih postavili ob meji komunističnega sveta. Na videz sta si oba svetova v tehničnem pogledu enaka, pa je vendar velika razlika. Naši instrumenti so postavljeni blizu Rusije, ruski pa daleč od Amerike. Kontrola je torej z naše strani učinkovitejša, ker se naši instrumenti nahajajo bližje predmetom opazovanja.

Ako bi prišlo do pogodbe o kontroli preskušanja atomskega in vodikovega orožja, potem bi kontrolne komisije imele indirektno pomoč od takih tajnih instrumentov. Gotovo bi na primer ruske opazovalne postaje na tistem poročala svojim delegatom pri kontrolnih komisijah, kaj vse se dogaja v svobodnem svetu. Ni nobenega dvoma, da ne bi enako postopala tudi naša opazovalna oporišča.

Morda mislijo na vse to komunisti, ko ovirajo pogajanja o kontroli preskušanja. Saj vedo, da se preskušanje samo ne da več skriti, razven v nekaterih posebnih slučajih, na primer pri podzemnih eksplozijah, kjer ji kontrolne postaje lahko zamenjajo z zemeljskimi potresi.

Kontrolne komisije bi praviloma ugotovljale samo to, kar je po tajnih opazovanjih že preje ugotovljeno. Imele bi samo to praktično nalogo, da vsemu svetu povedo, kdo

je kršil pogodbo. Komunisti so gotovo zadnji, ki bi bili zainteresirani na takih razglasilih.

Zakaj Rusi pogajanj sploh ne razbijejo? Imajo dva razloga. Najprej nočejo nositi odgovornosti za polom pogajanj. Njihovi sopotniki, njim naklonjeni nevturalci bi jim kaj takega gotovo zamerili. Na drugi strani sta se Amerika in Anglija obvezali, da za eno leto ne bosta preskušali atomske in vodikove sile. Ta izjava je sicer enostranska, toda jih moralno veže, dokler trajajo pogajanja. Komunistom gre zato bolj v račun, da pogajanja zavlačujejo. Čim dalje jih bodo zavlekli, tem dlj časa Amerika in Anglija ne bosta preskušali atomske in vodikove sile. In to je za komuniste precejšnjega pomena.

BESEDA IZ NARODA

Teden katoliške knjige

WASHINGTON, D. C. — Vsa leto organizira ameriška Katoliška knjižničarska zveza (Catholic Library Association) teden katoliške knjige. Letos bomo teden katoliške knjige v naši državi praznovali v tednu od 22.-28. februarja s tem, da se bodo po nekaterih knjižniških organizirale razstave katoliškega tiska. Prav je, da posebno v tem tednu tudi slovenski Amerikanci pomislimo, kaj lahko naredimo za razširjenje slovenske katoliške knjige med našimi rojaki. Slovenski knjigi in dobri knjigi gre v naših družinah bolj častno mesto kot pa televiziji, ki kljub nekaterim dobrim programom v mladem človeku lahko vzbuja poželenje po bogastvu in udobnem življenju in ga odvrača od samostojnega mišljenja.

V tem času bomo med našimi rojaki posebno priporočali knjige Družbe sv. Mohorja iz Celovca in zbirali nove ude in pošiljali udino za novi letnik, ko bo Mohorjev koledar objavil ime na vseh ameriških udov Mohorjeve družbe. Potrebno je tudi, da pripravimo dobre knjige iz Trsta, Gorice in Buenos Airesa, med njimi posebno Zbornik-koledar Svobodne Slovenije in knjige Slovenske kulturne akcije. Vse te knjige naj ima ameriška slovenska družina v svoji družinski knjižnici, da otroci ne bodo izgubili stika s slovensko kulturo.

Posebno bomo v tem času širili in priporočali med našimi rojaki Arnežovo knjigo "Slovenian in European Affairs," ki služi vso našo podporo. Arneževa knjiga je prva knjiga v angleškem jeziku, ki Amerikanec daje podatke o Slovencih. Pisana je na način, kakršen je v veljavi med ameriškim strokovnjaki, tako da je vsaka trditve podprta z dokazi.

Ta knjiga je posebno potrebna v vseh družinah, kjer imajo otroke v ameriških šolah in seveda v vseh družinah, kjer imajo odrasle člane, ki so se rodili v novi domovini. Potrebna je prav tako tudi vsem ameriškim prijateljem slovenskega naroda, ki doslej niso mogli nikjer najti potrebnih informacij o Slovencih. Knjiga je naletela na odlične odmeve po ameriških knjižnicah, kejz bo vsaj skromna protituev proti poplavi nemških in italijanskih pisateljev, ki pogosto ne najdejo dobre besede za naš narod. Posebno v času, ko se vrši na Koroskem ogromen pritisk na Slovence, da bi ne pošiljali svojih otrok k slovenskemu nauku, bo ta knjiga služila našemu človeku v moralno oporo, saj bo tuje videl, da ne gre na Koroskem za tako naravno germanizacijo, ampak za organiziran pritisk avstrijskih nemških organizacij s podporo državne oblasti. Mi slovenski Amerikanci v tej težki borbi slovenskega človeka na Koroskem ne smemo stati ob strani, ampak moramo naše rojake vsaj moralno podpreti, posebno ko so avstrijske nemške trditve prišle tudi v ameriške časopise in revije (primerjaj The New York Times z dne 16. novembra 1958 in Journal of Central European Affairs od januarja 1959). Proti avstrijskim trditvam postavimo Slovenci lahko samo knjige pisane v svetovnih jezikih, drugčega ne moremo.

Knjižna zbirka "Studia Slovenica," katere prvi zvezek predstavlja Arneževa knjiga "Slovenian in European Affairs," hoče s svojim delom nadaljevati, ako bo mogoče kriti stroške za natis znanstvenih knjig o Slovencih. V rokopisu je pripravljenih že več novih knjig in sedaj je odvisno samo od prodaje te knjige in od prostovoljnih darov naših društev in posameznikov, ako bodo knjige mogle iziti. Vsi, ki te knjige pišejo, delajo to popolnoma brezplačno, zato pričakujemo, da bodo tudi drugi, ki ne morejo pisati knjig, storili svoj delež in prispevali s svojimi sredstvi k boljšemu poznavanju Slovencev. To delo je ogromno in je silnega pomena za vse Slovence, zato tudi pričakujemo, da nam bodo naši rojaki priskočili na pomoč. V prejšnjem času so naši rojaki v Ameriki gradili cerkve, dvorane in narodne domove, danes pa je naša prva naloga, da gradimo boljše poznavanje Slovencev. To je nujno nadaljevanje in izpopolnjevanje prejšnjega pionirskega dela, ki je v današnjih časih vse večje važnosti kot gradnja dvoran, ako hočemo, da se bodo Slovenci v svetu upoštevali in spoštovali.

Zato prosimo vse posameznike in vse odbornike slovenskih društev in bratskih podpornih zavarovalnic, da na svojih sejah in sestankih priporočajo vsem članom nakup nepotrebne Arneževe knjige za družinske knjižnice širom Amerike in da istočasno tudi premislijo, kaj lahko naredijo za podpiranje pri izdajanju takih nujno potrebnih del, ker bodo s tem pomagali ne samo Slovincem, ampak tudi novi domovini Ameriki k pravilnemu upoštevanju malega slovenskega naroda, ki ga svetovna javnost ne sme in ne more prezreti, ako hoče graditi boljši svet.

Arneževa knjiga "Slovenian in European Affairs" se naroča za ceno \$3.50 na naslednjih naslovih:

- 1) Studia Slovenica, P. O. Box 4531, Washington 17, D. C.
- 2) League of Catholic Slovenian Americans, 238 East 19th St., New York 3, N. Y.
- 3) "Familia," 6116 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio.
- 4) Slovenska pisarna, 618 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada.

Na naslov v Washingtonu pa prosimo, da se pošiljajo vsa mnenja o knjigi kakor tudi želje in predlogi za nadaljnje knjige v knjižni zbirki.

E. A. Kovacic.

Smrt uglednega duhovnika

Lemont, Ill. — Pred kratkim je umrl pri Novi Stifci nad Gornjim gradom tamkajšnji župnik in konzistorialni svetnik g. Gotthard Ferme.

Pokojni je bil rojen 4. maja 1875 pri St. Gotardu pod Trojanami. Ko je bil komaj nekaj let star, se je vsa Fermetova družina preselila k Sv. Stefanu pri Zusmu, kjer so si kupili lepo posestvo, na katerem Fermetovi se zdaj živijo. Stric pokojnega Gottharda Anton Ferme je bil namreč pri Sv. Stefanu za župnika in tako je vso svojo družino privabil v svojo faro, kjer je bil potem pokjni Gotard vzgojen. Ljudsko šolo je obiskoval v bližnji Zibiki, gimnazijo in bogoslovje je študiral v Mariboru, kjer je bil leta 1898 posvečen v duhovnika. Lansko leto je obhajal biserni jubilej svojega mašništva.

Nekaj let je bil za kaplana v Braslovčah, nat pa v Gornjem gradu. Že osem let po posvečenju je dobil župnijo pri Mariji v Novi Stifci. Na tej fari je ostal do svoje smrti, od leta 1906 do 1959, dolgih 53 let. To se v stoletjih morda samo enkrat zgodi.

Pokojni je bil silno delaven in vnet dušni pastir, vzgleden katehet ter odličen voditelj romarskih shodov, saj je Nova štifta slavna, dobro obiskana božja pot. Za svoje delo je bil pokojnik že pred leti imenovan za konzistorialnega svetovalca mariborske ali lavantinske škofije. V romarski cerkvi v Novi Stifci je dal postaviti sedanjim marmorni glavni oltar. Med drugo svetovno vojno je bil od Nemcev preseljen na Hrvaško, od koder je prišel k svojem prijatelju dekanu Tomažiču v Trebnje na Dolenjskem, kjer je ostal do konca vojne. Nato se je vrnil na svojo faro v Novo štiftu, kjer je našel cerkev zelo poškodovano, zupnišče pa poškodovano. Z veliko težavo je dal oboje popraviti. Cerkev je zdaj v kar dobrem stanju, ogromno zupnišče pa se lahko uporablja samo spodaj. Gornji deli še čakajo boljših časov.

Zadnja leta je dobri gospod začel pešati in letošnja zima ga je stisnila. Dobremu pastirju je ljubeznivi glas onemel. Naj mirno počiva med svojimi ovčami v senci Marijinega svetišča!

P. O.

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete

Cleveland, O. — Odbor Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete se zahvaljuje tem potom vsem faranom in prijateljem, ki so se udeležili družabnega večera in s tem pripomogli k lepemu uspehu. Posebna hvala možem in fantom: Anthony Kushlanu, Jožetu Ferra, Jakobu Simencu, Franku Turku in Rolandu Mikliču, ki so pomagali v dvorani. Čim ni moških zraven, ne gre vse prav!

Hvala tudi našim dobrim sestram, ki so šle od hiše do hiše, prodajale vstopnice in prinale darove od bolnih sester. Prenekatero od teh so hotele sodelovati, je pa med namy tudi nekaj takih, ki se kljub vsemu materialnemu obilju ne morejo ogreti, da bi podprle cerkev. Naj se Bog ozre milostno na nje in posveti v njihova srca!

Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala! Vas, drage sestre, vabim v nedeljo med osmo sv. mašo k skupnemu sv. obhajilu, popoldne ob dveh k uri molitve, nato pa k seji, kjer bo poročilo o zadnji prireditvi.

Na svidenje!

Mary Izanec.

Stanovanj je na pretek!

Cleveland, O. — Oni dan sem bral v Cleveland Plain Dealer, da je prišel po skoro 20 letih v našem mestu čas, ko si najemniki stanovanj lahko izbirajo tako kraje kot stanovanja v dosegljivi neobičajni meri. Lastniki hiš in stanovanjskih poslopjaj morajo prvič po dolgih letih resno potruditi, če hočejo imeti stanovanja zasedena. Časi, ko je gospodar pokazal onemu, ki je stanovanje iskal, umazane in na pol porušene prostore in mu dejal: "Vzemite in popravite na svoje stroške ali pa pustite!" so minili. Prav tako so minili tudi časi, da bi najemnik kaj takega tudi v resnici storil.

V zadnjih letih je vedno več praznih stanovanj in sob. Časopisi so kar dosti polni zavednih oglasov. Iskalec stanovanja imajo veliko izbiro skoro v vseh predelih mesta, prav posebno pa še v njem samem. Razlika v ponudbah je očitna iz števil

Kulturna kronika

"Zamejski zvoki"

Morda se nekoliko čudno sliši ta naslov, pa ni prav nič čuden. Lani sem namreč dobil v roke zbirko pesmi za moški zbor z naslovom "Zamejski zvoki." Ko sem to zbirko pregledal in preigral, so naredile pesmi takoj zelo dober vtis. Človek kar čuti, da se za temi pesmimi skriva mojster, umetnik in talentiran skladatelj. Ime skladatelja pa je Rev. Mirko Filej. To zbirko bi posebej priporočal pevovodjem moških zborov po ameriških naselbinah. Pesmi so večinom v narodnem tonu in bi jih poslušalci brez dvoma takoj vzljubili, kakor so jih vzljubili na Goriškem in Koroskem, kjer so večkrat predvajane tako na Celovškem, kot na tržaškem radiju.

Da je g. skladatelj Rev. Mirko Filej dal tej zbirki naslov "Zamejski zvoki," je jasno, če pomislimo, da on živi in dela v Gorici, na delcu slovenske zemlje, ki je vsakemu Slovincu tako zelo pri srcu. Saj nam je goriška dala velike moze, kot so n. pr.: kardinal Missia, Simon Gregorič, Vinko Vodopivec. Med goriškimi ljudstvom, ki živi pod Italijo, pa se mora še vedno boriti za pravice in obstoj slovenskega jezika, med tem ljudstvom dela preč. g. Mirko Filej, da bi ohranil, da še več, da bi pomnožil in okreplil slovensko pesem in pomagati ohraniti slovenske šege in navade.

Po smrti skladatelja Vinka Vodopivca, Goriška ni imela pravega naslednika v glasbi, dokler se ni začel živahno udeleževati g. Mirko Filej. Precej

oglasov. "Plain Dealer" je tekotom 1. 1956 oglašal 40,899 "hiš v najem" in 102,607 stanovanj, lani je bilo ponujanih v najem že 98,908 hiš in kar 225,892 stanovanj.

Zaradi povečanega števila hiš in stanovanj, ponujanih v najem, so bili lastniki v nekaterih predelih že prisiljeni znižati najemnine. Te so ponekod padle od 5 do 10 odstotkov, na splošno pa se kljub vsemu še drže na višini, ki je bila običajna pred dvetmi ali tremi leti. Če pojde razvoj naprej v sedanji smeri, bodo cene stanovanjem nujno padle, posebno v starejših hišah in v manj prijaznih predelih mesta.

Tudi v slovenskih naselbinah mesta je danes stanovanje veliko lažje dobiti, kot je bilo to še pred letom ali dvema. Nekateri lastniki kljub temu drže cene stanovanj nenavadno visoko. Vse izgleda, da je prišel čas, da bodo morali cene svojih hiš in stanovanj prilagoditi splošnim razmeram ali pa bodo ostala prazna. Ne gre mi v glavo, da bi za štirisočno stanovanje v stari hiši šentvriške okolice plačeval na mesec \$70, pa pri tem še sam skrbel za premog in kurjenje! Vsa pameten človek bo rajše plačal še nekaj dolarjev več, pa si kupil kje zunaj lastno hišo, ki ga ob primernem nplačilu tudi mesečno ne bo dosti več stala, pa bo zato po 20 ali 30 letih končno le njegova!

E. V. P.

Obrazi v Hollywoodu

Mlada filmska igralka je prišla k Marlene Dietrich in jo solzljivih oči prosila: "Ali bi mi hoteli pomagati? Ze tri leta si prizadevam dobiti vlogo, pa se še nikomur ni zdelo vredno ogledati si moj obraz."

Tedaj jo je Marlene Dietrich dobrohotno objela in ji svetovala: "Nositi morate krajsja krila, potem pa bodo v Hollywoodu opazili tudi vaš obraz."

skladb in zbirka ima že izdanih, še več pa v rokopisu. Med izdanimi so: "Kvišku srca," zbirka cerkvenih pesmi, zbirka Obhajalnih in Euharističnih, ter lepo število Marijinih in svetniških, ki so izšle posamezno. Med svetnimi skladbami pa ima že imenovano zbirko "Zamejski zvoki," "Pesmi" zbirka za mladinski zbor, pevске vloške k igram "Kralj Matjaž" "Srečeglav" in "Sirota Jerica." Dalje je sestavil in priredil več venčkov narodnih pesmi tako za zbor, kot za mandolinski orkester. Glavno delo g. Fileja pa je verski melodram "Blažena pota" za soliste, zbor in orkester. To je skladba velikega obsega, ki v petih slikah pokaže razna Marijina božja pota. Upamo, da nam bo mogoče to izvorno delo kdaj videti tu v Ameriki, na naših slovenskih odrih.

V skladbah preč. g. Mirka Fileja najdemo dvojen slog, način skladanja. Prvi je preprost, blizu narodni pesmi, drugi pa je bolj umeten. Posebno v zadnjih letih se g. skladatelj poslužuje preprostejšega sloga v svojih skladbah. K temu skladatelju samo čestitamo, kajti dosegel je, da tudi šibki zbori zmorejo njegove pesmi. Saj je znano, da so po Primorskem in Koroskem po vojski zbori oslabei, ker je toliko moč in fantov padlo. Kadar pa g. Fileju ni treba paziti na šibkost zborov, tedaj se mu glasbeni izraz razmahne in se ne ustraši modernih postopkov in akordov, ki pa jih zna umetniško postaviti vedno na pravo mesto, da se zdi, da bi brez teh skladb nekaj manjkalo. To je posebno vidno v pesmih "Polnočne melodije" in "Kmečka pratika" za mešani zbor in "Ti spev si moj" (Marijina pesem) za tenor solo in orgle. Preveč bi bilo poglabljati se v posamezne skladbe, naj zastopuje ta splošen opis.

Rev. Mirko Filej pa ni le dober skladatelj, ampak tudi izbiran pevovodja. Kot tak se je že precej udeleževal na raznih koncertih. Kadar je treba kako proslavo, je gotovo g. Filej zraven, da vodi glasbeno stran prireditve. Tako so lani imeli v Gorici veliko proslavo v čast Mariji ob priliki stoletnice Lurških prikazovanj. Na tej proslavi so nastopili Goriški združeni pevski zbori pod vodstvom g. Fileja. Da omenimo samo en primer.

Prezreti tudi ne smemo, da so bile skladbe našega skladatelja izvajane tudi po italijanskih radijo-postajah, seveda v italijanskem prevodu.

Slovenski narod je vedno visoko cenil moze, ki so se udeleževali na kulturnem polju. Mi pa, v zamejstvu, moramo še posebej ceniti tiste, ki delajo za slovenski jezik in slovensko kulturo. Obenem pa poskušajmo vcepiti ljubezen do tega naši mladini, kar je posebna, in zato toliko bolj vzvišena, naloga starešev in duhovnikov.

P. S.: Kdor bi se zanimal za skladbe g. Fileja, naj piše na naslov: Rev. Mirko Filej, Via Seminario 7, Gorizia, Italy.

P. Vendelin OFM.

Drobne novice

Osemnajstletna Tržačanka Tea Sterpin, ki je odšla v Rim študirat slikarstvo, bo igrala glavno vlogo v filmu Vitez in grajska gospa. Primerjajo jo Jacqueline Sassard in Marini Vlady.

Nemški starinoslovci so odkrili na ozemlju Berlina ostanke germanske naselbine iz časa kmalu po Kristusovem rojstvu in blizu naselbine so našli tudi njeno "industrijsko četrt": apnenico. Dostaj ni bilo znano, da so stari Germani tedaj že znali žgati apno. Mnoge iznajdbe segajo mnogo dalje nazaj, kot so si predstavljali znanstveniki v prejšnjih casih.

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin
•
Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

O B Z O R

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Stant,
Publisher
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 4-4878

NA PRODAJ!

V Euclidu na lepem prostoru, bungalow, 5 sob, v jako lepem stanju, plinski furnez, garaža, lep vrt. Cena je samo \$13,500.

Blizu East 185. ceste in Lake Shore Blvd., skoro nov bungalow, 6 lepih sob, garaža. Se lahko takoj vselite CENA ZMERNNA.

Blizu Lake Shore Blvd. in East 185. ceste, zidana hiša, 4 lepe spalnice, sončna soba, 2 garaže. — Lastnik hoče ponudbo.

Knifc Realty

820 E. 185. St. IV 1-7540

Stanovanje se odda

Pet neopremljenih sob v okolici sv. Vida se odda v najem. Kličite po 5. uri pop. EX 1-4174. — (40)

Stanovanje se odda

Na East 103 St. blizu St. Clairja se odda 5-sobno stanovanje s kopalnico, spodaj, lep vrt, za \$50 mesečno. Vprašajte na 663 E. 103 St. (42)

Sobe se odda

V najem se dobi 5 sob. Vprašajte v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (X)

Zdaj so od spodaj prihajali zmedeni glasovi.
"Mrs. Holmes, to je Holis Grejsen, moj tovariš pri vojakih. To pa je Andrejček," je rekel Skot. "Peljal ju bom zdaj v Belo Jadro, da si ga vsaj površno ogledamo. Potem pa se bomo vrnili h Gilovim in otroka spravili spat."

MALI OGLAS!

Avto naprodaj

1957 Plymouth Savoy "push button drive", radio. Zelo čist. Kličite EX 1-7540. Na 7516 Aberdeen Ave. — (42)

Soba se odda

Opremljena soba se odda ženski ali moškemu. Si lahko tudi kuha. 6920 Bayliss Ave. HE 1-3496. (41)

Soba se odda

Spalna soba se odda v najem. Prost vhod, gorkota. Na 5911 Prosser Ave. zadaj. — (41)

Naprodaj

Nov bungalow na Chardon Hills, 1721 E. 230 St., 4½ sobe spodaj, 2 sobi zgoraj, zgoraj zgotovljeno 75%, priključena garaža, dovoz, cementna pot, vse novo, prvovrstno izdelano. Odprto v nedeljo. Za dogovor pokličite RE 1-7237. (27 feb. 6 mar)

Sem in tja po Milwaukee

Milwaukee, Wis. — župnik Setničar je zadnje nedeljo v cerkvi prosil može, farane in prijatelje cerkve, da se prigrisajo za pleskanje cerkve. Vsaka pomoč pri tem bo hvaležno sprejeta ter bo prostovoljno delo prihranilo lepe novce, ki bi drugače morali iz cerkvene blagajne. Poleg farnega dolga, ki se ga župnik in farani želijo še to leto rešiti, je tudi breme nadškofijskega esesmenta, ki je določen za faro Marije Pomočnice Kristjanov letos za precejšno vsoto — \$3,000.

V nedeljo, 1. marca, bo v telovadnih dvoranah fare Marije Pomočnice Kristjanov, West Allis, kartna zabava — popoldne in zvečer. Dobiček zabave je namenjen v odplačilo farnega dolga. Vsi vabljeni!

Pri sv. Janezu Evangelistu v Milwaukee se vršijo sledeče izredne postne pobožnosti: ob sredo zvečer ob 7. uri pobožnost križnega pota; v petek ob 7. uri zvečer sv. maša; v soboto zvečer ob 7. uri lavrantske listanje in blagoslov.

Skofijski asesment za dobrodelnosti za faro sv. Janeza Ev. je določen na \$2,500. Gg. duhovnika in cerkveni odbor prosijo, da posežete, kolikor mogoče v žep, da se vsota pokrije brez posebne izrabe cerkvene blagajne.

Pri sv. Janezu Ev. se bo od 15. do 22. marca vršil sv. misijon, ki ga bo vodil Rev. P. Leonard Bologin, OFM, iz Lemonta. Farani so naproseni, da se misijona v polnem številu udeležijo. Sklep misijona bo na svetno nedeljo, 22. marca, ob 7:15 zvečer.

V nedeljo, 1. marca, se vrši v milwauskem auditoriju sv. ura in sicer od 2:30 do 3:30 popoldne. Obenem bo zaključek konvencije wisconsinške katoliške akcije.

Dne 17. t. m. je umrla Mrs. Mary Zalar, roj. Moser, stara 74 let, 716 W. Bruce St. Zapuščica sina Franka in hčer Mrs. Constance McNew. Pogreb se je vršil iz Ermenčevega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Trojice ter na Holy Cross pokopališče. Bila je članica podružnice št. 12. SZZ, Women's Catholic Foresters in tretjega reda sv. Franciška.

Dne 18. t. m. je preminula Mrs. Anna Zaitz, stara 68 let. Zapuščica soproga Josepha, hčer Frances Pennington in sestro Thereso Novosel. Pogreb se je vršil iz Ermenčevega pogrebne-

ga zavoda na Holy Cross pokopališče. Bila je članica društva št. 6, JPZ Sloga, društva št. 12. SZZ, in krožka št. 8. Progresivnih Slovencev v Ameriki.

Naj počivata v miru, preostanim naše sožalje!

Kampanja za sklad v pomoč trpečim za "muscular dystrophy" se je v milwauskem okraju povoljno zaključila. Nabrano je bilo \$170,000, \$29,000 več kot preteklo leto. Ker je kampanja razširjena širom dežele ter je kolekcija razdeljena na posamezne države, bo okraj Milwaukee deležen \$80,000 v pomoč bolnikom, \$22,000 več kot preteklo leto.

V Milwaukee smo zadnjih 30 dni trpeli pravcato zimo — ničlo ali pod ničlo. Seveda v mrazu, kakršnega imamo, je veliko neprilik z zamrzanjem vodovodnih cevi napeljanih od glavnega vodovoda do hiš. Do sedaj je v Milwaukee naznanjenih 200 takšnih slučajev. Leto zimo je zemlja zamrzljena v nekaterih delih milwauskega okraja od 7 do 9 čevljev globoko. V Eagle River, Wis., so imeli nepretrgano 53 dni pod ničlo prej je takšen mraz trjal najdalj 29 dni. V Rhineland, Wis., (kamor naši Slovenci prav radi romajo na ribarenje pravijo ribiči, da je debelost ledu na jezernih do 30 do 35 palcev. Odvajanje cevi še ni na vidiku, kajti ako se tavanje snega prične proti začetku pomladi, pomfeni, da bo zamrznjenost dosegla še globlje v zemljo. Ako imate zamrznjene vodne cevi, pokličite mestni vodni department, da pridejo ter jih odgrejejo z električno žico. Seveda ne zastonj — poučeni smo, da takšno odvajanje stane najmanj sedem dolarjev.

Stavka pri Allis-Chalmers Mfg. Co. traja že četrty teden. Prizadetih je najmanj 15,000 delavcev. Pogajanja med družbo in unijo so bila ukinjena — pač pa je pričakovati, da se bodo sporazumeli ter se bo pričelo z obratovanjem v bližnji bodočnosti.

Laskavo priznanje

A: "Ali ste že čitali moje pesmi?"

B: "Da, med njimi sta dve, ki bi ju Prešern ne mogel spesniti."

Ž A: "To je laskavo priznanje. Kateri pa sta te dve pesmi?"

B: "Tista o kinu in tista o radiju!"

lonesome
for someone?

By night
or by day

you're just moments away
with an out of town call

Call Often! It means so much...
to keep in touch

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 23. novembra 1914

V Zedinjenih Država Severne Amerike Sedež: Joliet, Ill. Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: NICHOLAS PAVLICK, 15 Race St., Manor, Pa.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH KOČEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duševni vodja:

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Illinois
JOHN BARBIC, 1103 Vine St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
ANTONIJA DENS, 1934 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
ANNA THOMAS, 4017 Greensburg Pike, Pittsburgh 21, Pa.

Predsednik Atletičnega oddseka

ANTHONY TOMAZIN, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERISKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1957 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njihovim dedičem raznih posmrtnin, poskodnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarno vrednost do četr milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani (cami) za odrasli oddelki. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katera se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poskodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je nad 100% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries). Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo! Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika: JOSEPH KOČEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.

Naše gore list

SODOBNA POVEST

"Kajpada je potrebno. Vsaj skodelo kave in oranžnega soka morate dobiti. Nikamor ne boste šli, zapomnite si — in nič se izgovarjati. Nič ne bi pridobili, če bi vstali, in bi vas spet položilo nazaj. Le meni verjnite. Sem s prehladom imela v življenju več opraviti ko vi. Če se zdravite, takoj v začetku, se hitro izližeš; če pa prehlad zanemariš, te utegne pripeljati nekam, kamor se ti niti sanjalno ni. Če boste lepo previdni, bo v nekaj dneh spet vse dobro. Če ne, pa sama ne vem, kaj vse lahko še pride."

"Toda pomislite: Belo Jadro!"
"Vem. Zelo je nerodno. Razočarani bodo. Pa vendar vas bodo rajši imeli živo ko mrtvo. Kadar pritisne sila, se vselej dobi namestnik. Ničče izmed nas ni nepogrešljiv, pa naj se to sliši še tako malo laskavo. Govorila bom s Skotom in bom že videli, kaj se da napraviti."

Rahlo je spustila zastore pri oknu in zapustila sobo.

Lorna je hvaležnega srca padla nazaj med blazine. Alteja ima prav. Za kako delo danes tako ni.

Na farmi je pogosto morala zbrati vse sile in je delala samo s silo svoje volje. Sicer pa je tako ravnala od otroških nog dalje, kjerkoli je že bila. Bilo je družinsko izročilo, ki je prehajalo od roda na rod, da nam-

reč otrok ne smeš razvijati in mehkužiti. Po drugi strani pa so jih učili, naj si ne ženejo k srcu, kadar se ne počutijo dobro, in naj delajo kaj naprej, kakor da ni nič. Ded Hoyt je umrl na stolu sede, deda Njukam pa so našli hrtvega pri nogah njegove živine v njihempširskem hlevu. Lornini starši boleznijo niso prijazno gledali. Prezirali so nevažno bolehnost in od otrok pričakovali isto.

Danes pa bi Lorne ne postavila na noge niti trdoživost, podedovana od kmečkih prednikov, niti vsa odločnost njene novoangliške krvi. Podvrgla si jo je čudna brezbriznost za svet in za vse, kar se na njem godi; še vesela je bila, da more mirno ležati, tiho buliti v strop in si umiti roke nad svetom in njegovimi težavami.

Čez dan je zdaj pa zdaj malo zadremala in se včasih nejasno zavedala, da je Altej v sobi, samo pozno popoldne jo je zdravil neki glas.

Bil je glas pod oknom — Holijeve glas.

Ni pa govoril nji, to je takoj videla. Klical je Skota.

Pograbila je odejo, se zavila vanjo, smuknila k oknu in pokukala skozi mezlanaste zavese.

Da, on je — Holli, sonce sije na njegove lase in na otroka na njegovi rami, lepega ko angel!

1879

1959

Naznanilo in Zahvala

Zalostnih src naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki boleznj umrla naša ljubljena soproga, mati, stara in prastara mati, sestra in tašča

Gertrude Pižmoht

Previdena s sv. zakamenti je zatisnila svoje dobre oči na dan 26. januarja 1959. Rojena je bila 11. novembra 1879 v Sv. Vidu pri Zatični na Dolenjskem. — V Ameriko je prišla leta 1909.

Pogreb se je vršil 29. januarja 1959 iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek v cerkev Marije Vnebovzete, kjer je za mir in pokoj njene duše bila darovana sv. maša zadušnica. — Potem pa je njeno truplo bilo prepeljano na pokopališče sv. Pavla na Chardon Rd. in tam položeno k večnemu počitku.

Bila je članica društev: sv. Jožefa št.169 KSKJ, podružnice št. 10 SZZ, Macabees št. 183 in Oltarnega društva pri fari Marije Vnebovzete.

V dolžnost si štejemo, da se s tem iskreno zahvalimo: Father Jagru za obiske pokojnice na domu, za darovano sv. mašo in za spremstvo na pokopališče; Fathers Varga in Rebolj pa sprejmita našo srčno zahvalo za obiske pokojnice na domu, za podelitev sv. zakramentov, za asistenco pri sv. maši zadušnici in za tolažilne besede, ki sta z njimi lajšala zadnje ure življenja naše drage pokojnice.

Srčna hvala vsem, ki so ob oder pokojnice položili tako lepe vence cvetja in ji s tem izkazali svojo ljubezen, spoštovanje in zadnjo čast.

Toplo se zahvalimo vsem, ki so prispevali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njene duše.

Hvala vsem, ki so jo prišli kropiti in moliti ob njeni krsti, kakor tudi vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti na pokopališče. Posebej se zahvalimo članom in članicam društev za lepo slovo

Ljuba žena, draga mati, stara in prastara mati, tašča in sestra. počivaj v miru v blagoslovljeni ameriški zemlji in lahka naj Ti bo njena gruda. Tvoji duši pa daj Bog večni mir, ki Ti ga mi vsi iz srca želimo!

Bila si mi dobra družica vse življenje. Bila si nam dobra mati, ki si skušala izvesti nas vse na pravi pot življenja in nas vzgojiti za našo boljšo bodočnost. Hvaležni smo Ti za vse to. In prav zato Te povsod pogrešamo, saj smo Te imeli radi in smo storiili vse, da Te zadovoljimo. Odsla si, pa po naši globoki veri se bomo zopet združili in skupaj vživali radosti večnega življenja. Do takrat pa se Te bomo spo-minjali v naših mislih in molitvah z ljubeznijo in hvaležnostjo!

Tvoji žalujoči:

MATIJA, soproga
MARY, hčerka

LOUIS, JAMES, ANTHONY, sinovi
SNAHE

14 vnukov in vnukinj - 10 pravnukov in pravnukinj

V starem kraju zapuščica sestro ANGELO OSTALO SORODSTVO

Cleveland, Ohio, 26. februarja 1959.

IVAN TAVČAR:

VISOŠKA KRONIKA

Koder smo hodili, so prihajali ljudje iz koč in vsi so popraševali: "Jezus — kaj je naredila?" Sramota je hodila z nami in le malo smo govorili na tem žalostnem izprehodu.

Moledoval sem pri Schwaifstrigku, da naj z Agato lepo ravna in da naj ji v ječi ne napravljaja posebnih težav. Obljubljaj mi je in ponavljal: "Izidor, ne delaj si skrbi! Kaj more biti?" Kaka malenkost, kaka ležnjiva čenčarjenja poljanskih babnic. Če bi bilo kaj hujšega, veruj mi, da bi mi ne bilo ostalo neznan, ker mi gospod glavar vse pove, kar je imenitnejšega.

Po kratkem premolku je še dostavil: "Ko si pa ravno v Loki, ne bo napačno, če stopiš h gospodu baronu, da naj mehko ravna z Agato!"

Ali ni mi hotelo v glavo, da bi prosjalci okrog "Flekteta," ki me je vrgel v kladu. Tako močna je takrat v meni posvetna ošabnost!

Še to naj zapišem: Ko smo prišli do prvih hiš v Zminjcu, se je stemnilo nebo in kar v hipu se je usula toča, debela ko kurja jajca. Komaj smo zbežali pod streho. Toča pa je razbila polje in zeleno drevje od Brodov do loškega mesta. Zita, ki so lepo kazala, je stolkla v zemljo, in marsikomu je vzela kruh, da je potem stradal v zimi.

gato na grad. Jaz sem takoj odinil domov, Juri pa je ostal v mestu. Schwaifstrigk mi je potem pripovedoval, da je brat drugi dan prišel h grajski glavarici ter jo na kolenih prosil, da bi se zavzela za revno deklico in jo branila pred sirovimi hlapci. Juri mi o tem ni ničesar povedal, pač pa se je gospa v resnici brigala za deklico.

Živeli smo v groznih časih! Jezus Kristus pa mi je bil prva in zadnja tolažba!

XI.

Nad mojo hišo je ležala Gospodova roka! Trda kakor železo in težka kakor skala, ki tiči v trebuhu gore, odkar je bila ustvarjena! Molili smo, udeležvali se božje službe — ali Gospod se ni omehal, ker ni mogel pozabiti Jošta Schwarzkoblerja krvave smrti! In tako se je srđi, da je trl otroke obeh in otrok otroke, ker sta bila oba velika grešnika, tako Polikarp Khallan kakor Jošt Schwarzkobler!

Ne vem, koliko tednov pozneje je bilo, ko se je sosed Debeljak na poti iz Loke ustavljal pred mojo vežo. Videl sem, da bi rad govoril z mano. Tedaj smo sosedje živeli med sabo v ljubezni: kar je bolelo enega, je občutil tudi drugi, in če je ta jokal, se prvi ni smejal, kakor je to v Nemcih menda v navadi. Od takrat, ko so nam Agato odpeljali, se pri meni ni veliko delalo. Le toliko smo gledali, da živina ni stradala in da ni žeeje trpela; v drugem pa smo roke križem držali ter si skrivoma brisali oči. Tudi gospodar ni bil drugim v vzgled, postopal je, kakor je postopala družina.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

HARDWARE — Paint and Housewares. Established 12 years. Volume \$70,000. Price \$18,000. Terms. 518 E. 43rd St., Livingston 8-4333. (41)

mudi, da je že prišel frajman iz Ljubljane, da na Gavžniku že grmado postavljajo — —"

Obdal me je teman oblak; po zemlji sem padel in občutek sem nosil v sebi, da letim v globok prepad.

Ko sem se prebudil, sem ležal v gorenji hiši in z vodo so mi močili glavo. Dve dni in še več sem ležal v svoji postelji in sveta okrog sebe nisem poznal. Proti stropu sem bil obrnjen in pred mojo ubogo dušo je stala — Agata z milim obrazom pod rumenim vencem rumenih kit in dvoje očes je imela, iz katerih je sijala deviška nedolžnost. Po tej ženski je hrepnelo srce visoškega gospodarja!

Olkar je ni bilo, sem jo pogrešal vsak dan; pri vsakem koraku, ki sem ga napravil, je vzdihovalo v meni nekaj po nji, na katero me je neločljivo vezala prelita kri Jošta Schwarzkoblerja! Vsak trenutek sem mislil nanjo, ki mi je bila namenjena. In sedaj? Kaj je že pravil Fuhrnpfeill? Da so jo zaprli, ker se je s hudičem rada imela, in da je uganjala pregrehe, kakor jih uganjajo hudobne čarovnice?? —

Cele noči sem se premetaval po plevnici in cele noči sem premolil k Materi božji na Gori, da bi mi podelila milost, zvedeti, so li čarovnice na svetu, ali ih ni? Dragi moj Odrešenik Jezus, pomagaj mi! Ali vse kriči po meni, da so, da so, ker bi jih drugače stoletja sem ne bili sežigali na grmadah! In vendar tudi vem, da so jih sežigali še le potem, ko so same skesano vse priznale. Čarovnice so — to lahko zapišem, ali da Agata ni, to tudi zapišem, ker bi je

VAS MUČI REVMAZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034
Naročila sprejemamo in izvršuje mo po pošti tudi za Cleveland.

Re-Nu Auto Body Cr.
Popravimo vaš avto in prebarvamo da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderic.
Welding
JOHN J. POZNIK in SIN
GLenville 1-3830
982 East 152nd Street

sicer ne bil Jezus in Izveličar določil Polikarpovemu sinu, da se s tem da zadobčen je preliči krvi umorjenega človeka!

Sveta Trojica — ko bi pa Agata vendarle bila?! Okrog naše zemlje se godi toliko pregreh, da ve zanje samo Stvarnik. In visoški gospodar naj stopi v zakon ž njo, ki se je morda vozila na cerkniško Slivnico ali pa še celo na hrvaški Klek? Sveti Izidor, pridi mi na pomoč, da mi ne usahne pamet, da se mi ne usahne razum in da mene zapusti vsako spoznanje!

Bil sem kako odlomljena veja, ki je pri povodnji zašla v Soro: voda jo vleče s sabo in ustavititi se ne more. Taka veja je bila moja duša: božja jeza to je

drvila s sabo, da se nikjer ni mogla ustaviti! —

Cetrtega avgusta, na dan sv. Dominika Guzmána, sem bil že toliko okreval, da sem na vse jutro, ko še ni bilo na potu ne človeka, ne konja, odrinil proti Loki. Tedaj se je tudi pri kočah še niso prikazovali obrazi, tako sem se lahko skrtil pred vsakim bitjem, ker je prišla nad hišo sramota, da sem moral gledati v zemljo in nikamor drugam. Ravnal sem se po besedah: "Če je komu volja, da hodi za mano, ta naj zataji samega sebe in svoj križ naj vzame nase in meni naj sledi! — Matth. 16, 24." In težak križ sem nosil na ramah, ko sem hodil tisto jutro proti mestu!

Loka je bila še vedno v prazniku, ker so Ločani uživali preveliko srečo, da so imeli v svoji sredi lice modrega in predobrega svojega novega gospodarja.

(Dalje prihodnjič.)

SAVE SAFELY
at **3 1/2%**
CURRENT RATE
ST. CLAIR SAVINGS
813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio

Ko je čas okreplati se,
servirajte
edino ameriško z
ognjem varjeno pivo

Stroh's ima okus, kateremu se ne more primerjati nobeno drugo ameriško pivo, ker je Stroh's edino ameriško z ognjem varjeno pivo... varjeno pri 2000 stopinjah... za dosego najfinerejšega okusa iz najfinjših primerci.

Ugajalo vam bo

Stroh's je lažje!

by Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

SEDAJ PO LOKALNIH CENAH

NAROČITE SI ZDAJ ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE
PRISTNE DOMAČE MESENE KLOBASE, SUNKE in ŽELODCE
pri
SPEHAR'S MARKET
19807 CHEROKEE AVE. KE 1-1021
Dovajamo tudi na dom, kjerkoli v Clevelandu
Sprejemamo tudi poštna naročila in vam točno in pošteno odpošljamo po pošti naročila.
Pivo in vino lahko vzamete ven, ali vam dostavimo
Imamo tudi kislo zelje in repo
— DAJEMO GOLD ZNAMKE —

Jos. Zelo in Sinovi
FOGGERNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVENUE Tel: ENdloott 1-0583
COLLIN WOODSKE URAD
452 E 152nd STREET Tel: IVanhoe 1-2111
Avtomobil in tolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očističene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!
JERRY PETKOVSEK
549 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

the MAY Co's 2 BASEMENT stores

DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

VSE ENAKO
OBLEČENE!

The May Co.'s klet oddelek otroških, dekliških in damskih oblek v mestu in na Heightsu

Za mamico in hčerkice
Ljubke križaste obleke iz bombažnega blaga

- Mere 1 do 3x 1.99
- Mere 3 do 6x 2.29
- Mere 7 do 14 2.99
- Mere 10 do 18 3.99

Pestre, ljubke obleke za spomladi! Brezrokavne, križasto bombažno blago, gumbi do pasu, pas iz istega blaga, krilo ima globoke, nezalikane gube, z gumbom pripet ovrtnik.

Sprejemamo pismena in telefonska naročila...
Kličite CHerry 1-3000

EAGLE ZNAMKE
SO SE
VEČJI PRIHRANKI